

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

УДК 94(477):378:37.014.24

Антонюк Т. Д.
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ НМУ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ: НАПРЯМИ, ФОРМИ ТА ГЕОГРАФІЯ ПАРТНЕРСТВА

Міжнародна співпраця НМУ імені О. О. Богомольця характеризується високим рівнем активності, має широку географію та різноманітні напрями і форми реалізації, що засвідчує успішну інтеграцію провідного університету України у світовий освітній простір.

***Ключові слова:** вища медична освіта, інтеграція, міжнародна співпраця, освітні програми і проекти.*

Міжнародна складова життєдіяльності університету є невід'ємною умовою реформування вищої медичної освіти України та її інтеграції у світовий освітній простір. Без розвитку міжнародних зв'язків не можливо структурно і змістовно оновити вищу школу, впровадити в навчально-виховний і науковий процес новітні технології та забезпечити конкурентоспроможність випускників українських вишів. Міжнародні зв'язки з закордонними вищими школами, міжнародними організаціями дозволяють спільно координувати наукові дослідження, забезпечують інформаційний обмін, навчання та стажування, консультативну підтримку з питань розвитку медичної освіти та сприяють впровадженню в українську систему освіти кращого світового досвіду, інтеграції української системи освіти у світову.

Окремі аспекти міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів України цікавлять багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців [1-7]. Велика кількість матеріалів про співпрацю з закордонними вищими школами публікується в періодичній освітянській пресі, газетах українських університетів та міститься на сайтах вишів. Значну кількість інформації про міжнародне співробітництво НМУ імені О. О. Богомольця містить газета Національного медичного університету України "Медичні кадри".

Мета – проаналізувати міжнародні зв'язки НМУ імені О. О. Богомольця та з'ясувати напрями і географію партнерства як

важливої компоненти життєдіяльності та розвитку сучасного вищого навчального закладу.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця серед вищих навчальних закладів України з охорони здоров'я вирізняє досить високий показник міжнародної активності [9].

З перших років незалежності України НМУ імені О. О. Богомольця зміцнює і розширює міжнародні контакти і співробітництво з закордонними вищими школами медичного напрямку. В університеті функціонує міжнародний відділ, який організовує і координує всі аспекти міжнародних зв'язків університету, підписує угоди про співпрацю, допомагає студентам і співробітникам в оформленні відряджень тощо. Багато конкретних справ, які принесли університету реальні результати для подальшого розвитку і реформування системи медичної освіти та модернізації всіх складових життєдіяльності, здійснено за період з 1991 по 2012 роки.

Одним із стратегічних напрямів розвитку НМУ є досягнення міжнародних стандартів підготовки медичних і науково-педагогічних кадрів та інтеграції до європейського освітнього і наукового простору на засадах Болонської декларації. А тому міжнародна діяльність університету має різноаспектний характер та спрямована на встановлення й розвиток міжнародних зв'язків та міжнародного співробітництва закладу в науково-практичній, освітній та інших галузях шляхом здійснення організаційних заходів щодо формування кола іноземних партнерів, додаткових джерел фінансування, створення умов для співробітництва з іноземними громадянами, закладами освіти, науковими установами, міжнародними організаціями, фондами [8].

Міжнародна діяльність вишу спрямована на досягнення таких цілей: прискорення процесу інтеграції у міжнародний академічний простір зі збереженням і подальшим розвитком наукових напрацювань та їх застосуванням у міжнародних програмах та проектах; створення умов для подальшого розвитку і широкого впровадження принципів та стандартів Болонського процесу; зміцнення позицій на світовому та національному ринках навчальних послуг; забезпечення доступу до інформаційних джерел кращого світового досвіду у галузі організації навчальної, дослідницької роботи, розвитку студентського самоврядування, встановлення ефективних взаємозв'язків зі світовими досягненнями в сфері медицини та фармації, їх ефективного використання в навчально-науковій діяльності та практиці; залучення Університету до міжнародних навчальних і науково-дослідницьких проектів; використання міжнародних ресурсів для реалізації університетських навчальних та науково-дослідних програм.

Досягнення сучасних високих рівнів підготовки майбутніх лікарів та провізорів можливе за умови активного міжнародного співробітництва.

Отже, університет розвиває різні форми міжнародного співробітництва. Головними його напрямками є такі: встановлення зв'язків з іноземними та міжнародними освітніми й науковими організаціями; створення і реалізація мульти- та двосторонніх проектів у сферах, що становлять взаємний інтерес; прагнення до визнання НМУ за кордоном через акредитацію на державному рівні та членство у відомих міжнародних об'єднаннях, асоціаціях; підготовка медичних кадрів для зарубіжних країн. До найбільш дієвих форм міжнародного співробітництва, які реалізуються в НМУ, належать: членство в міжнародних організаціях; розробка і виконання партнерських двосторонніх програм співробітництва з зарубіжними університетами; укладання та реалізація Угод про співпрацю; участь у міжнародних освітніх і наукових проектах; розробка та здійснення міжнародних наукових та освітніх проектів у сфері медицини; співпраця з міжнародними організаціями, посольствами зарубіжних держав в Україні та дипломатичними представництвами України за кордоном; співпраця з науковими закладами Європи і світу; участь у міжнародних виставках, наукових і освітніх форумах; стажування викладачів і студентів за кордоном; організація і проведення міжнародних семінарів, конференцій; співпраця з зарубіжними освітніми агенціями щодо легалізації документів про медичну освіту, отриману в НМУ; участь у нострифікації документів про медичну освіту, отриману за кордоном; організація нострифікаційних експертиз; підготовка медичних кадрів для зарубіжних країн [8].

Міжнародне співробітництво НМУ імені О. О. Богомольця поєднує в собі співпрацю з посольствами зарубіжних країн та дипломатичними представництвами України за кордоном, прийоми іноземних делегацій, легалізацію документів про освіту, організацію нострифікаційної експертизи та підготовку висновків щодо проставлення апостилю, участь у міжнародних наукових та освітніх форумах, впровадження англійського навчання, розробка і здійснення міжнародних наукових та освітніх проектів у сфері медицини, укладання та реалізація Угод про співпрацю, співпраця з науковими закладами Європи і світу, співпраця з міжнародними організаціями, співпраця з освітніми закладами Європи і світу.

Університет бере активну участь у міжнародних проектах. В НМУ широко впроваджується міжнародне співробітництво з освітніми організаціями за кордоном – з Європейським регіональним бюро ВООЗ, Європейською асоціацією громадського здоров'я, Федерацією закладів охорони здоров'я Франції, Агентством з міжнародного розвитку (США), Німецькою службою ДААД, Міжуніверситетським Центром Науки і співробітництва Східної та Південно-Східної Європи (Італія), до якого входять 33 університети з 14 країн, та зі Східно-Європейською мережею університетів, яку утворюють 35 університетів [8].

У 2011 році НМУ імені О. О. Богомольця виграв четвертий конкурс програми TEMPUS (Call for Proposal) у консорціумі з 13 університетів та державних організацій з 7-ми країн світу з проектом “Модернізація додипломної медичної освіти у країнах східного сусідства”.

Програма TEMPUS – Trans-European Mobility Programme for University Studies – освітня програма Європейського Союзу, яка підтримує модернізацію системи вищої освіти та створює простір для співпраці в країнах-партнерах ЄС через університетські проекти. Також програма спрямована на добровільне наближення систем вищої освіти в країнах-партнерах до здобутків розвитку вищої освіти в країнах ЄС, і додатково пропагує підхід міжлюдської співпраці (people to people approach). Програма TEMPUS заснована в 1990 році для максимально збалансованого співробітництва та вдосконалення систем вищої освіти в країнах-партнерах ЄС і країн-партнерів та охоплює сьогодні загалом 27 країн: на Західних Балканах, у Східній Європі, Центральній Азії, Північній Африці та на Близькому Сході. Україна приєдналася до програми TEMPUS у 1993 році.

Програма TEMPUS фінансує міжуніверситетську співпрацю в сфері розробки та вдосконалення навчальних програм, управління університетами, взаємодії науковців та громадянського суспільства, партнерство освіти і бізнесу, а також структурні реформи в сфері вищої освіти. Проект розрахований на 3 роки. Номер проекту: 516664-TEMPUS-1-2011-1-UKRTEMPUS-JPCR. Назва проекту: “Модернізація додипломної медичної освіти в країнах Східного Сусідства”.

Мета та завдання проекту полягають у модернізації додипломної медичної освіти в країнах Східного партнерства (Україна, Грузія, Азербайджан) відповідно до концепції та цілей Болонського процесу, міжнародних стандартів, що ведуть до інтеграції в європейський простір вищої освіти; розробці інтегрованої додипломної моделі медичної навчальної програми, впровадженні нового змісту, навчальних та оціночних методів в медичних школах країн-партнерів відповідно до стандартів Міжнародної Асоціації медичної освіти, Всесвітньої Федерації Медичної Освіти, TUNING/MEDINE до вересня 2014 року; створенні Тренінгового центру для викладачів в медичних школах країн-партнерів до вересня 2013 року та поширенні модернізованої моделі медичної освіти в інших сусідніх країнах з 2014 року [8].

Відповідно до Програми виконання проекту TEMPUS-MUMEENA 20 вересня 2012 р. НМУ відвідали з робочим візитом координатор проекту Анна-Марія Рід та фінансовий менеджер проекту Елейн Брок (Університет Лідс, Великобританія). Відбулася їх зустріч з ректором Університету, віцепрезидентом НАМН України академіком В. Ф. Москаленком. Також пройшло засідання з робочою групою НМУ, в ході якого було зроблено аналіз

виконання проекту в Університеті.

В рамках проекту TEMPUS MUMEENA, що фінансується за підтримки Європейського Союзу, 26 та 27 листопада 2012 року на базі Національного медичного університету імені О. О. Богомольця відбулася міжнародна конференція “Проміжні результати проекту MUMEENA: досвід Грузії, України та Азербайджану у реалізації задач проекту”. В конференції взяли участь організації-члени консорціуму медичних університетів з Великої Британії, Італії, Іспанії, Нідерландів, Грузії, Азербайджану, України (НМУ імені О. О. Богомольця, ІФНМУ) та інші зацікавлені сторони.

У рамках укладеної довготривалої Угоди між НМУ та Каролінським інститутом (м. Стокгольм, Королівство Швеція) про спільну підготовку науково-педагогічних кадрів 6 випускників університету продовжують роботу з реалізації проекту підготовки навчально-педагогічних кадрів як докторанти за спеціальностями “Педіатрія”, “Ендокринна гінекологія”, “Пластична хірургія”, “Екологічне здоров’я”, “Щелепно-лицева хірургія”, “Ендокринна хірургія”. В жовтні – грудні 2012 року відбулися успішні публічні захисти 3 докторських робіт (Г. Тур, Д. Унукович, О. Грузєва) [8].

В рамках проекту Європейського Союзу “Erasmus Mundus – External Cooperation Window Lot 7” триває плідна співпраця з десятима європейськими і десятима університетами України, Молдови і Білорусії. Випускники НМУ (4 особи) завершили докторантуру в Університеті Аристотеля в Греції за фахами “Гігієна”, “Стоматологія” та “Оториноларингологія”. Завершила магістерську підготовку і успішно захистила магістерську роботу з біохімії випускниця-відмінниця фармацевтичного факультету НМУ Євгенія Рибак, що дало їй можливість зареєструватися на програмі підготовки доктора філософії в Інституті М. Планка (Федеративна Республіка Німеччина) і успішно навчатися.

Випускник лікувального факультету завершив магістерську програму з “Глобального здоров’я” в університеті Оксфорда (Велика Британія).

Випускниця лікувального факультету Мазуренко Олена, яка успішно захистила магістерську дисертацію з глобального здоров’я в Університеті Гумбольдта (Федеративна Республіка Німеччина), вступила до докторантури з “Менеджменту охорони здоров’я” в університеті Алабами в Бірмінгемі (США).

Асистент кафедри аптечної та промислової технології ліків Е. О. Коваленко завершила післядипломне професійне вдосконалення з належного виробництва, розробки та міжнародної реєстрації лікарських засобів на базі фармацевтичного факультету університету Париж Сюд (Франція).

Виконується спільний проект післядипломної підготовки лікарів у сфері загальної хірургії між Національним медичним університетом імені

О. О. Богомольця та Академічною клінікою Вестфальського університету (м. Мюнстер, Німеччина). Згідно з Угодою, старший лаборант кафедри хірургії № 1 О. О. Степаненко виконує програму однорічного навчання. Відповідно до спільного проекту підготовки науково-педагогічних кадрів з Інститутом Ясси (Румунія) триває підготовка аспіранта кафедри терапевтичної стоматології Сергія Паламарчука [8].

Постійно здійснюється обмін студентами. В НМУ реалізується програма професійних обмінів Міжнародної федерації асоціацій студентів-медиків (International Federation of Medical Students Associations (IFMSA)). Щорічно близько 30 студентів університету в рамках двосторонніх домовленостей та за зазначеною програмою проходять літню практику за кордоном у таких країнах: Австрія, Хорватія, Чехія, Німеччина, Угорщина, Ізраїль, Італія, Литва, Данія, Мальта, Польща, Сербія, Туреччина, Болгарія, Франція, Іспанія, Швейцарія. Також щороку понад 20 студентів-іноземців з Великої Британії, Латвії, Чехії, Монтенегро, Бразилії, Канади, Хорватії, Німеччини, Данії, Італії, Литви, Польщі, Сербії, Іспанії, Швеції, Швейцарії, Туреччини, Франції та США проходять літню практику на клінічних кафедрах НМУ.

Університет має гранти, виконуються міжнародні наукові та освітні проекти у сфері медицини та фармації. Впродовж останніх 3 років НМУ брав участь у виконанні 114 грантових науково-дослідних робіт на суму близько 20 млн грн. Наукові гранти виконувалися спільно з 14 країнами світу, у т. ч. Австрія, Великобританія, Данія, Нідерланди Німеччина, Росія, США, Франція, Швейцарія, Швеція [8].

НМУ має велику кількість іноземних закладів-партнерів. Викладачі та науковці НМУ є членами таких міжнародних організацій: Європейського регіонального комітету ВООЗ з політики та координації Спеціальної програми наукових досліджень, розробок і підготовки наукових кадрів у сфері відтворення населення, Постійного комітету Європейського регіонального комітету ВООЗ, АМН Білорусі, АМН Бразилії, РАМН, РАПН, Всесвітнього Європейського та Американського товариства урологів, Всесвітньої академії медицини Альберта Швейцера, Всесвітньої академії патології, Географічного товариства США, Дунайського психіатричного симпозиуму, Європейської Академії дерматології і венерології (ЄАДВ), Європейської академії епілепсії, Європейської асоціації громадського здоров'я, Європейської асоціації „Орден достоїнності”, Європейської асоціації акушерів-гінекологів, Європейської асоціації діалізу і трансплантації, Європейської асоціації кардіологів, Європейської асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів, Європейської ниркової асоціації, Європейської секції молекулярних рідин, Європейського мускульного товариства, Європейського наукового товариства дерматологів,

Європейського товариства урологів, Європейського фізичного товариства, Міжнародної асоціації стоматологів, Міжнародного товариства дитячих урологів, Міжнародного історичного клубу "Планета", Міжнародного наукового фонду Сороса з освітньої програми, Нью-Йоркської академії наук, Петровської академії наук і мистецтв (Московське відділення), Польської академії медицини, Правління міжнародної конфедерації істориків медицини, Світова федерація українських лікарських товариств (СФУЛТ), Українського історичного товариства США, Експертної ради міжнародного біографічного центру (Кембридж, Велика Британія), Асоціації освітнього оцінювання Європи, Асоціації медичної освіти Європи, Європейського неврологічного товариства, Міжнародної академії інформатизації, Міжнародної академії патології, Російської академії освіти, Міжнародної академії наук з безпечної екології людини, Міжнародної асоціації стоматологів, Європейського товариства кардіологів, Всесвітньої та Європейської асоціації нейрохірургів, Європейського товариства функціональних та стеретаксичних нейрохірургів [8].

НМУ співпрацює з такими міжнародними освітніми організаціями як: Програма академічних обмінів ім. Фулбрайта (США), Програма міжнародних досліджень та стажування з питань навколишнього середовища і здоров'я Фонду Фогарті (США), Агентство з міжнародного розвитку (США), Європейська асоціація шкіл охорони здоров'я, Міжуніверситетський Центр Науки і співробітництва Східної та Південно-Східної Європи (Італія), Європейська асоціація громадського здоров'я, Східно-Європейська мережа університетів (Польща), Асоціація медичних шкіл Європи, Німецька служба ДААД, Європейське регіональне бюро ВООЗ, Федерація закладів охорони здоров'я, Федерація сфери охорони здоров'я, соціальної та медико-соціальної сфер, Консорціум Європейських університетів, Федерація закладів охорони здоров'я Франції La FENAP [8].

Здійснюється робота з легалізації документів про освіту, отриману в НМУ. За запитами МОН України проводяться нострифікаційні експертизи і готуються висновки щодо проставлення апостиля.

Сьогодні міжнародне співробітництво НМУ здійснюється з 101 зарубіжним медичним та освітніми закладом, організацією, асоціацією, у тому числі з 79 іноземними освітніми закладами, такими як: Азербайджанський медичний університет; АО "Медичний університет Астана (Республіка Казахстан)", Афіньський Каподістрійський університет (Греція), Башкирський державний медичний університет (РФ), Білоруський державний медичний університет м. Мінськ (Республіка Білорусь), Брістольський університет (Велика Британія), Бухарський державний медичний інститут (Республіка Узбекистан), Вестфальський університет імені Вільгельма (м. Мюнстер (Німеччина), Вільнюський університет

(Литва), Вітебський державний орден Дружби народів медичний університет (Республіка Білорусь), Воронежська державна медична академія імені М. М. Бурденка (РФ), Гуманітарна академія (Польща), Далекосхідний державний медичний університет (РФ), Дебrecенський університет (Угорщина), Державний університет медицини та фармації імені Ніколає Тестеміцану (Республіка Молдова), Європейська академія алергології та клінічної імунології, Іжевська державна медична академія (РФ), Іллінойський університет (США), Інститут громадського здоров'я (Польща), Інститут екології людини та гігієни навколишнього середовища (Росія), Інститут Імунології (США), Казанський державний медичний університет (РФ), Казахський національний медичний університет імені С. Д. Асфендіярова (Казахстан), Казахський ордену "Знак Пошани" НДІ очних хвороб (Республіка Казахстан), Каролінський інститут (Швеція), Каунаський університет медицини (Литва), Красноярський державний медичний університет імені професора В. Ф. Войно-Ясенецького (РФ), Кубанський державний медичний університет (РФ), Курський державний медичний університет (РФ), Лодзинський медичний університет (Польща), Медичний університет м. Варна (Болгарія), Медичний факультет університету м. Марібор (Республіка Словенія), Міжнародний інститут медичної освіти (США), Московська медична академія імені І. М. Сєченова (РФ), Московський державний медико-стоматологічний університет імені А. І. Єдокімова (Росія), Національна школа охорони здоров'я (Греція), Національний інститут навколишнього середовища і здоров'я (США), Польська Академія медицини, Університет Вюрцбурга (Німеччина), Онкологічний інститут св. Альжбети (Словаччина), Пермська державна фармацевтична академія (РФ), Північний державний медичний університет (м. Архангельськ, РФ), Рязанський державний медуніверситет імені академіка І. П. Павлова (РФ), Самарський державний медичний університет (РФ), Санкт-Петербурзька державна медична академія імені І. І. Мечнікова (РФ), Санкт-Петербурзька державна хіміко-фармацевтична академія (РФ), Світова академія медицини Альберта Швейцера (Польща), Оксфордський університет (Велика Британія), Середньосхідний технічний університет (Туреччина), Сибірський державний медичний університет (РФ), Ставропольська державна медична академія (РФ), Тбіліський державний медичний університет (Грузія), Трнавський університет охорони здоров'я (Словаччина), Університет Алабами у м. Бірмінгемі (США), Університет Аль Масіра Аль Кобра (Лівія), Університет Альгарве (Португалія), Університет Аристотеля (Греція), Університет Болоньї (Італія), Університет Бордо (Франція), Університет Газі (Туреччина), Університет Гумбольдта (Німеччина), Університет де Усто (Іспанія), Університет імені Семмельвейса м. Будапешта (Угорщина), Університет

Копенгагена (Данія), Університет Лідс (Королівство Великобританія), Університет м. Айови (США), Університет м. Барі (Італія), Університет медицини та фармації Ясси (Румунія), Університет Модени (Італія), Університет охорони здоров'я св. Альжбети (Словаччина), Університет Роттердам (Нідерланди), Університет Тулузи (Франція), Уральська державна медична академія (РФ), Центр медичної Освіти (Велика Британія), Центр хірургічного лікування ожиріння (Лонг Біч, Каліфорнія, США), Читинська державна медична академія (РФ), Ягелонський університет (Польща) [8].

Університет постійно приймає закордонні делегації. З метою поширення в НМУ кращого світового досвіду у галузі організації навчальної, дослідницької роботи, розвитку студентського самоврядування, встановлення ефективних взаємозв'язків зі світовими досягненнями в сфері медицини та фармації, їх ефективного використання в навчально-науковій діяльності та практиці, університет здійснює традиційну практику запрошення делегацій з провідних навчально-освітніх закладів світу, офіційних представників країн-партнерів.

Так, впродовж останнього року НМУ відвідали з дружнім візитом Й. В. Надзвичайний і Повноважний Посол Сирійської Арабської Республіки в Україні професор Мохамед Саїд Акіль (23.01.2012), Й. В. Надзвичайний і Повноважний Посол Туркменістану Пан Нурберди Аманмурадович Аманмурадов (30.01.2012) та зарубіжна делегація Посольства Республіки Ірак (11.04.12 та 02.08.2012).

За сприяння Бюро ВООЗ в Україні в Університеті відбувся майстер-клас Каролінського інституту та НМУ "Побічні ефекти лікарських засобів: роль клінічної фармакології у подоланні розбіжностей між теорією та практикою" (5.04.2012) за участю координатора Каролінського інституту професора Томмі Лінне.

Спільно з ЄРБ ВООЗ, Бюро ВООЗ в Україні, МОЗ України організовано і проведено Міжнародну науково-практичну конференцію, присвячену Всесвітньому дню здоров'я 2012 р. з міжнародною участю (05-06.04.2012 р.) [8].

В рамках робочого візиту до НМУ делегації Університету Майямі (Флорида, США), 17.02.12 р. було обговорено рамочну угоду про науково-освітнє співробітництво між університетами. Прочитано 2 лекції фахівцями з Університету Майямі (Флорида, США) – Головним щелепно-лицевим хірургом травматологічного центру доктором Ієсус Гомезом на тему "Травматологія щелепно-лицевої ділянки" та доктором Алехандро Вивас-Ройо на тему "Дентальна імплантація (хірургічний етап)" [8].

На виконання Угоди про співробітництво між закладом освіти

“Вітебський державний ордена Дружби народів медичний університет” та Національним медичним університетом імені О. О. Богомольця з 11 по 13 грудня 2012 року на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії НМУ проходила стажування в. о. зав. кафедри стоматології дитячого віку та щелепно-лицевої хірургії закладу освіти “Вітебський державний ордена Дружби народів медичний університет” к.м.н., доцент А. О. Кабанова [8].

Проводяться регулярні зустрічі керівництва Університету з представниками дипломатичних місій зарубіжних країн. Постійно здійснюються закордонні відрядження співробітників і студентів. Щорічно в НМУ відбувається біля 100 відряджень співробітників до більш ніж 20 країн світу. Також для участі у наукових форумах відряджаються за кордон щорічно 7-10 студентів НМУ до 5-8 країн світу [8].

Важливим завданням сучасної освітньої політики НМУ є вихід освіти, набутої в Україні, на ринок світових освітніх послуг, поглиблення міжнародного співробітництва, підготовка іноземних фахівців для зарубіжних країн. А тому активно впроваджується в університеті англomовна форма навчання студентів-іноземців, започаткована майже десять років тому, в 2004 році. Впровадженню цієї ідеї передувала ретельна підготовча робота, спрямована на забезпечення належного рівня підготовки фахівців-медиків та фармацевтів. Задля удосконалення володіння англійською при кафедрі іноземних мов НМУ у 2003 році було організовано курси для науково-педагогічних працівників університету. В результаті за вісім років курси закінчили понад 350 осіб, усі вони отримали сертифікат, яким засвідчується високий рівень володіння англійською мовою та право викладати у групах англomовної форми навчання [8].

Станом на 2012–2013 навчальний рік студентами англomовної форми навчання в НМУ є понад 250 осіб – це громадяни США, Швеції, Польщі, Туреччини, Індії, Ірану, Іраку, Лівану, Кувейту, Чаду, Нігерії, Гани та інших країн світу. Викладання навчальних дисциплін англійською мовою провадиться за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Стоматологія” та “Фармація”. Відділ міжнародних зв’язків і деканат по роботі з іноземними студентами спільно з кафедрами здійснюють активну підготовку до впровадження підготовки на післядипломному рівні – магістрів та клінічних ординаторів.

Щосеместрово перекладається англійською розклад занять студентів англomовної форми навчання з урахуванням кадрового та матеріального забезпечення кафедр. Студенти своєчасно забезпечуються розкладом та інформацією про проїзд до клінічних кафедр університету. На початку навчального року відділом міжнародних зв’язків спільно з деканатом по роботі з іноземними студентами англійською мовою перекладається та

видається навчальний план для студентів. Зважаючи на наявність комп'ютерних залів в НМУ та персональних комп'ютерів у студентів, усі бажаючі безкоштовно забезпечуються електронними версіями методичних розробок з дисциплін, які викладаються на I – VI курсах.

Відділом міжнародних зв'язків здійснюється методична робота з кафедрами, контролюється наявність та якість навчально-методичної літератури, заохочується видання підручників та посібників англійською мовою. Так, протягом останніх п'яти років в НМУ створено для вищих медичних навчальних закладів України трьома мовами – українською, англійською та російською 182 підручники та 547 навчальних посібників нового покоління [8].

Постійно триває робота, спрямована на забезпечення високого рівня англійського навчання в НМУ. Напрямами цієї роботи є контроль за виконанням положень регламентуючих документів, підготовка і підтримання сталого рівня якості й кількості професорсько-викладацького англійського корпусу, курування навчально-методичної роботи кафедр, забезпечення матеріально-технічної бази навчального процесу англійською мовою, моніторинг успішності студентів та координація дій структурних підрозділів НМУ, причетних до подальшого впровадження англійського навчання.

Сьогодні англійська форма навчання є прекрасною можливістю удосконалити свій науково-педагогічний рівень, спілкуватися із закордонними колегами для професорсько-викладацького складу НМУ, а також, приваблюючи студентів з різних куточків світу, вона надає можливість сприяти піднесенню рівня медицини у тих країнах, які цього потребують, та поживити обмін важливим професійним досвідом.

Серед важливих результатів всебічної діяльності в сфері міжнародного визнання НМУ імені О. О. Богомольця та його видатних вчених стало обрання ректора, віце-президента НАМН України, академіка НАМН України професора В. Ф. Москаленка на 58-ій сесії Європейського регіонального комітету ВООЗ, що відбулася 15-18 вересня 2008 р. у Тбілісі представником Європи до Комітету з політики та координації Спеціальної програми наукових досліджень, розробок і підготовки наукових кадрів у сфері відтворення населення.

Вагомими кроками у цьому напрямі роботи є укладання та реалізація угод про співпрацю НМУ з провідними науково-освітніми закладами світу – Каролінським Інститутом (Королівство Швеція), Оксфордським університетом (Велика Британія), університетом Гумбольдта (Федеративна Республіка Німеччина), Університеті Аристотеля у Тесалоніках (Республіка Греція), la FENAP – федерація закладів охорони здоров'я Франції.

У 2003 р. університет став співзасновником Міжуніверситетського

центру науки і співробітництва Східної та Південно-Східної Європи (Італія), до якого увійшло 33 університети з 14 держав Європейського регіону [8].

В контексті міжнародного співробітництва здійснюється легалізація документів про освіту. Відділом міжнародних зв'язків оформлюються документи про освіту випускникам Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, необхідні для легалізації за кордоном. Університет готує наступні документи про освіту:

– Додаток до диплому українською та англійською мовами з переліком годин і оцінок з кожної дисципліни та виробничої практики ;

– Довідку, що підтверджує навчання та видачу диплому, в якій зазначені роки вступу та закінчення вищого медичного навчального закладу (ВМНЗ), отримана спеціальність, серія і номер диплому;

– Довідку, що підтверджує навчання в інтернатурі та видачу сертифікату спеціаліста, в якій вказані роки навчання в інтернатурі, термін очної частини навчання на відповідній кафедрі НМУ, номер наказу про присвоєння кваліфікації лікаря або провізора за рівнем підготовки спеціаліст, магістр, номер сертифікату та назва отриманої спеціальності;

– Відповіді на запити, що надходять з країн, де навчаються чи працюють випускники НМУ. Відповіді оформлюються лише при особистому зверненні випускника чи його довіреної особи.

Рівень міжнародного співробітництва НМУ імені О. О. Богомольця можна осягнути, познайомившись з новинами на сайті університету. Сайт систематично інформує про міжнародні зустрічі, заходи, підписання угод, конкурси щодо отримання грантів, програми співпраці тощо [8].

Висновки. Міжнародне визнання НМУ імені О. О. Богомольця стало реальністю. Свідченням реалізації іміджевої політики в усіх сферах діяльності, яка розвиває досягнутий рівень представлення університету світовій громадськості, є його сприйняття як навчального закладу нової формації, що усебічно віддзеркалює всі інноваційні зміни, здобутки і надбання університету і його колективу.

Широка і змістована міжнародна діяльність вишу спрямована на позиціонування НМУ як лідера на ринку освітніх та медичних послуг в межах України, європейського науково-освітнього простору, а в недалекому майбутньому і світового. Над формуванням позитивного інноваційного іміджу університету наполегливо працюють всі структурні підрозділи. Здійснюється інформування всіх цільових груп зарубіжної громадськості щодо його місії, довготривалих цілей, політики, програм і завдань. Велика увага приділяється популяризації бренду університету на національному, регіональному та міжнародному рівнях, активно використовується мережа Інтернет як ефективного інформаційно-комунікаційного каналу. Постійно здійснюється розвиток і супровід сайту

Університету, Інститутів, факультетів, кафедр та інших наукових підрозділів у контексті висвітлення міжнародної діяльності в глобальному інформаційному середовищі.

А отже, логічно з року в рік розширюється географія країн і зростає чисельність контингенту іноземних студентів, що навчаються в університеті. Це є переконливим свідченням інноваційного поступу університету та утвердження його на міжнародному ринку освітніх послуг.

Використана література:

1. Андрушкевич Фабіян. Головні аспекти впливу глобалізації на розвиток освітніх процесів / Фабіян Андрушкевич // Вища освіта України. – № 3, 2010. – С. 64-69.
2. Андрущенко В. Академічна мобільність: проблема реалізації в Україні і в світі / В. Андрущенко, В. Молодиченко // Вища освіта України. – № 1. – 2010. – С. 34-42.
3. Антонюк Т. Д. Законодавче забезпечення міжнародної діяльності вищих навчальних закладів як фактор міжнародної конкурентоспроможності освітньої системи України / Т. Д. Антонюк // Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-тімені М. П. Драгоманова; укл. Л. Л. Макаренко. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Випуск CVI (106). – С. 204-214.
4. Антонюк Т. Співпраця українських ВНЗ з зарубіжними в умовах реформування національної системи освіти / Т. Д. Антонюк // Українознавчий альманах. – Випуск 11. – К., 2013. – С. 233-236.
5. Беззубко Л. В. Розвиток системи освіти у сучасних умовах: монографія / Л. В. Беззубко, О. І. Черниш, Л. С. Соколова. – Донецьк: "ВІК", 2005. – 132 с.
6. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський, М. З. Згуровський. – К.: ІВЦ "Видавництво Політехніка, 2003. – 200 с.
7. Каленюк І. С. Інтеграція вищої освіти України в європейський та світовий освітній простір: економічний вимір: монографія / І. С. Каленюк, О. І. Гонта, М. П. Вербовий, Н. І. Холявко; за заг. ред. д. е. н., проф. І. С. Каленюк. – Чернігів: РВК "Деснянська правда", 2011. – 165 с.
8. Міжнародне співробітництво НМУ імені О. О. Богомольця: Електронний ресурс. – Режим доступу: php.nmu.edu.ua/a6.php
9. Удод О. Який ВНЗ – найкращий? / О. Удод // Освіта України. – № 26. – 25 червня 2012 року.

АНТОНЮК Т. Д. *Международное сотрудничество НМУ имени О. О. Богомольца: направления, формы и география партнёрства.*

Международное сотрудничество НМУ имени О. О. Богомольца характеризуется высоким уровнем активности, имеет широкую географию, разнообразные направления и формы реализации, что свидетельствует об успешной интеграции ведущего университета Украины в мировое образовательное пространство.

Ключевые слова: *высшее медицинское образование, интеграция, международное сотрудничество, образовательные программы и проекты.*

ANTONYUK T. D. *International cooperation of the Bohomoletc` NMU: directions, forms and geography of partnership.*

International cooperation of the NMU of the name of O. O. Bohomoletc` is characterized by the high level of activity, has wide geography and various directions and forms of realization that certifies successful integration of the leading university of Ukraine into the world educational space.

Keywords: *higher medical education, integration, international cooperation, educational programs and projects.*